

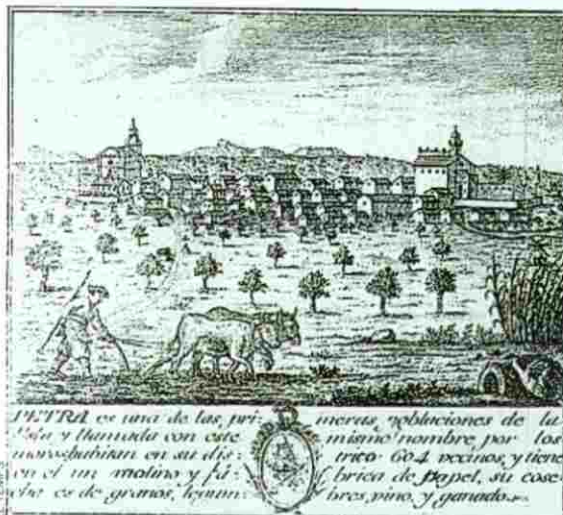

Primera biografia de Guillem Moragues, polític que dóna el cop de gràcia a la Mallorca feudal

El jurista i polític liberal Guillem Moragues i Rullan (Petra, Mallorca, 1771-Barcelona, 1836) va ser un dels mallorquins que amb més fermesa i il·lusió van lluitar per imposar les idees de la Il·lustració i per civilitzar i modernitzar la societat de l'illa. Ho va poder fer com a diputat, primer de les Corts de Cadis i, després, de les Corts constituïdes durant el Trienni Liberal, i com a governador civil –el primer– de les Illes. El seu primer biògraf, Valentí Valenciano, considera que va tenir un paper cabdal per a donar el cop de gràcia a la Mallorca feudal i obrir les portes a la Mallorca contemporània. Ho afirma al llibre que li ha dedicat, *De la ignorància a la Il·lustració, de la misèria al benestar. Guillem Moragues i Rullan*. L'ha editat l'Abadia de Montserrat a la col·lecció "Miquel dels Sant Oliver".

Advocat i jurista, el febrer del 1810 va ser nomenat diputat a Corts com a representant de la Junta Superior de Mallorca, i va residir a la ciutat andalusa a final del 1813.

Nomenat membre de la comissió de Justícia, va intervenir en els debats de forma contínua. Era un gran treballador i ho va ser sempre. Va defensar la presumpció d'innocència dels acusats, el dret d'indemnització en el cas d'errors judicials, l'abolició del dret de senyoriu i, contra l'opinió del diputat absolutista mallorquí Antoni Llaneras, la supressió de la Inquisició. No és estrany, doncs, que el 1814, amb el retorn de l'absolutisme, quan Ferran VII va deci-

Gravat de la vila mallorquina de Petra, on va néixer Guillem Moragues i Rullan, el 26 de març del 1771.

dir d'abolir la Constitució, els primers dies dels avalots de la reacció la seva casa fos saquejada, cremats els seus papers i ell, insultat públicament. De totes maners, durant el sexenni absolutista va poder mantenir la feina de relator a l'Audiència.

El 1820, amb el Trienni Liberal, és elegit diputat per segon cop, però quan el 1823 torna l'absolutisme és objecte de repressió i perd la feina. Ha de viure, els anys de la dècada ominosa, a casa del seu cunyat canonge, Joan Muntaner Garcia, a la vall d'Orient. Depurat, demana l'indult tot confessant que ha format part de la societat secreta Comuner de la Torre. El rei ha prohibit, el 1824, les congregacions de francmaçons i més societats secretes. Amb els canvis polítics del 1833, els seus amics liberals de Madrid el trien per inaugurar el càrrec de governador civil de les Illes. Durant dos anys treballa en cos i ànima, diu el biògraf, en aquesta tasca de reconstrucció del país. Fins que el març del 1836 es trasllada a Barcelona, on exerceix el càrrec de magistrat. Però per poc temps: s'hi mor al cap de tres mesos. Va ser enterrat al nou cementiri del Poblenou.

Mallorca, indret que alguns diuen que era tan conservador, aquells revoltats anys 30 va poder-se escapar del domini del bàndol reaccionari. Persones com Guillem Moragues, el comte de Montenegro, i les famílies Despuig, Aiamans, Montis i tantes altres comptaven amb prou pes a l'illa per a controlar els qui pretenien mantenir els antics privilegis.

Lluís Bonada